

TEKST BO HEIMANN, FORFATTER OG UNDERVISER – WWW.BOHEIMANN.COM

I serien om store spirituelle lærere fortæller vi denne gang om den indiske vismand og mester Ramana Marharshi. Vi har tidligere bragt artikler om Jiddu Krishnamurti (Prana nr. 3) og Meister Eckehart (Prana nr. 4)

DEN TAVSE VISMAND

AT STILLE SIG SELV SPØRGSMÅLET "HVEM ER JEG?" OG SYNKE IND I STILHEDEN VAR IFØLGE RAMANA MAHARSHI VEJEN TIL OPLYSNING. INSPIRATIONEN FRA HAM HAR FORTSAT STOR INDFLYDELSE PÅ DAGENS SPIRITUELLE LANDSKAB.

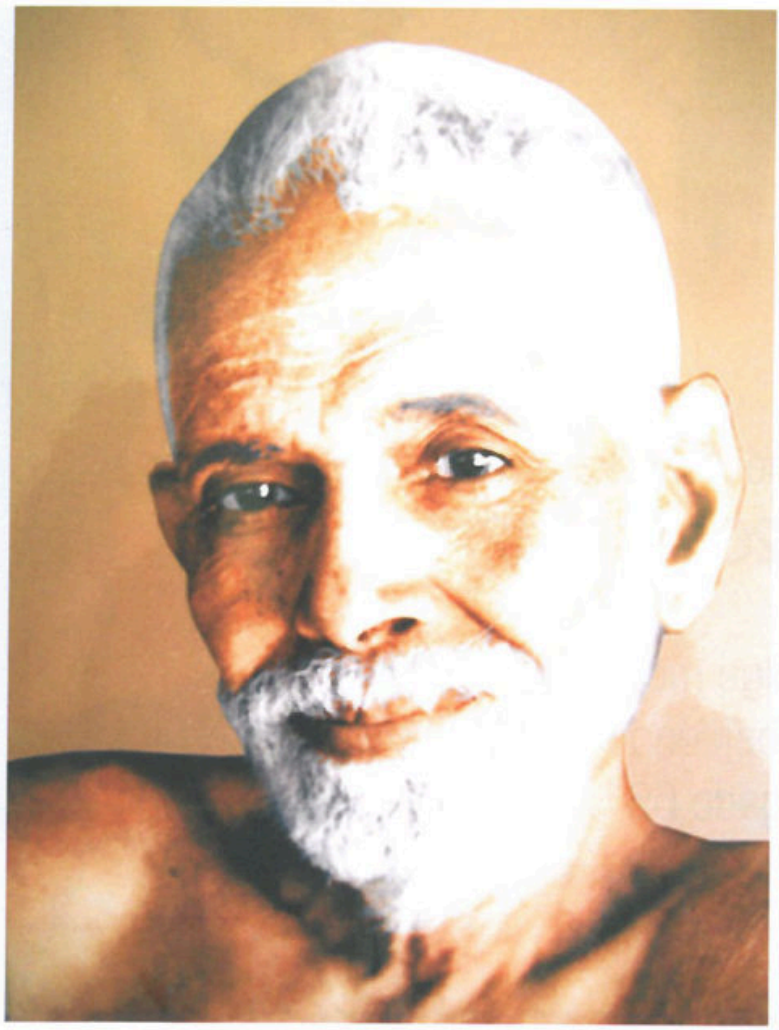

Manden der levede i stilhed

Ramana Maharshi levede fra 1879 til 1950, og regnes for at være moderne tids største advaita vedanta-lærer og blandt det 20. århundredes største mystikere.

Som 16-årig havde han en mystisk oplevelse, der forandrede hans liv for altid, hvorefter han slog sig ned for foden bjerget Arunachala nær den sydindiske by Tiruvannamalai. Her blev han – mestendels siddende i stilhed – resten af sit liv.

Med tiden blev Ramana Maharshi meget berømt, og folk kom fra hele verden – bl.a. Mahatma Gandhi, Paramhansa Yogananda og Paul Brunton – for at være i hans nærvær.

Paul Brunton gjorde Ramana Maharshi kendt i Europa med bøgerne "A Search in Secret India" (1934) og "The Secret Path" (1935). Begge bøger er oversat til dansk med titlerne "Bag Indiens lukkede døre" og "Den hemmelige vej".

Han bevægede sig stort set aldrig væk fra bjerget Arunachala ved Tiruvannamalai i Sydindien (sydvest for Chennai/Madras). Han sagde stort set aldrig et ord. Han skrev ikke selv én eneste linie med belæringer.

Ramana Maharshi regnes for at være den ypperste eksponent i moderne tid for den ældgamle "advaita vedanta"-lære, der er en indisk filosofi, der peger direkte på den dybeste erkendelse af virkeligheden. Han "underviste" ved blot at være. Ganske enkelt. Selve hans fredfyldte væren var en transmission af hans lære om alting enhed: Hver af os er Det Guddommelige (i advaita vedanta kaldet "Brahman"), der beskrives som "en ren, lyksalig, non-dual Væren."

DEN DYBESTE ERKENDELSE

Den dybeste religiøse eller spirituelle erkendelse er, at der kun er ét. At der er ikke noget andet, og der ingen andre er. At vi er én. Et. At alt udspringer af denne ene og samme bevidsthed, Brahman. Og at Brahman ikke kun er i alt, men er alt. At ethvert individs sande identitet (i advaita vedanta kaldet 'Atman') er Brahman.

"Kun Brahman eksister i sandhed ved sig selv; verden, sjæle og Gud er alle fremtrædelsesformer i Brahman," sagde Raman Maharsi.

Brahman er uskabt, evig og uforanderlig. Brahman har ikke skabt verden, men ER verden. Dens karakteristik betegnes på sanskrit som 'sat-cit-ananda' ('evig-bevidsthed-lyksaglighed').

Det er vigtigt at forstå, at vores personlighed/ego i advaita vadanta ikke regnes for at være vores sande identitet.

"Det er uvidenhed at tro, at man er ens krop, uvidenhed bringer lidelse; det er Oplysning at vide, at man er Brahman. Oplysning er lyksalighed", sagde Ramana Maharsi.

Han peger på, at enhver "ting" og ethvert væsen, der tilsyneladende optræder som noget adskilt og selvstændigt, blot er Brahman i bevægelse; forskellige manifestationer af Brahman.

I en vis forstand er tale om selvudvikling derfor en illusion, ifølge Maharsi.

"Det er kun, fordi folk har været under den illusion, at deres ego er deres sande identitet og det uvirkelige virkeligt, at de skal afvænnes ved hjælp af en anden illusion kaldet "selv-udvikling". De har hele tiden og altid været Brahman, og der er reelt ikke sådan noget som "at erkende det". Hvem skulle erkende hvad og hvordan, når alt, der eksisterer, er Brahman?" har han sagt.

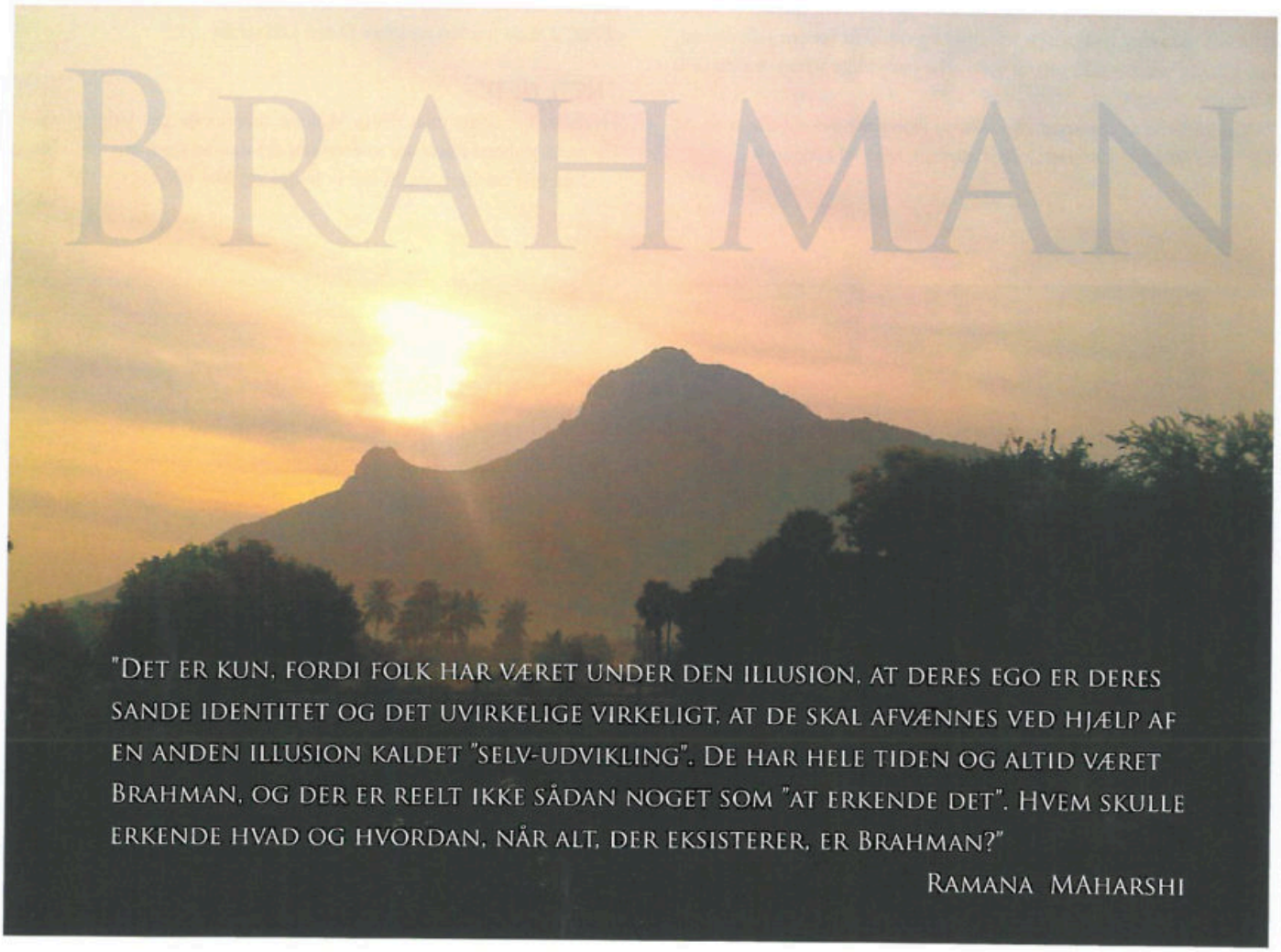

IKKE-DUALISME

Denne erkendelse – at vores sande identitet er Det Guddommelige Selv – løber som en underjordisk flod i alle religiøse traditioner. Nogle få steder er den brudt op igennem overfladen, hvilket er tilfældet med advaita vedanta (andre steder løber den dybt i undergrunden, gemt bag ritualer, traditioner og indirekte og mere pragmatiske belæringer).

Den lære, man kan trække ud af ovenstående, kan kaldes for "ikke-dualisme", hvilket ikke må forveksles med monoteisme (troen på, at der kun er én gud – som i jødedommen, kristendommen og islam). Ikke-dualisme er heller ikke polytisme (troen på, at der er mange guder). Endelig kan den evige lære heller ikke beskrives som panteisme (gud er i alting).

Den grundlæggende erkendelse om altings enhed, kan bedst beskrives som panenteisme – ikke alene er Brahman i alt, alting er også i Brahman, og Brahman er alt.

"Fred og lyksalighed er vores virkelige natur. Den er ikke noget, der skal "opnås". Vi er den. Alt, hvad vi behøver gøre, er at være stille", sagde Ramana Maharshi.

ADVAITA VEDANTA

Ramana Maharshis lære kan spores tilbage til de indiske Upanisader, der som en del af de hellige skrifter, Veda'erne, tidligst er fra 1500 år før vor tidsregning og formentlig meget ældre (nogle forskere mener, at vedaerne har rødderne helt tilbage fra omkring 6000 år før vor tidsregning, mens nogle hinduer taler om, at veda'erne har rødder tilbage fra 20.000 år før vor tidsregning).

Upanisaderne er den mest mystiske og filosofiske del af veda'erne, og kaldes for Vedanta (sanskrit: kulminationen 'anta' af veda'erne).

Vedanta består er tre hovedlinier:

- "dvaita" er den dualistiske religiøse erkendelse (Det Guddommelige og jeg er to forskellige ting)
- "visishtadvaita" hvor dualiteten stadig er en realitet, men hvor man er i kontakt med Det Guddommelige (jeg er en del af Det Guddommelige)
- "advaita" hvor dualiteten er opløst til fordel for erkendelsen af, at man er ét med alting (jeg er Det Guddommelige).

Advaita, der betyder noget i retning af "den ikke-dualistiske ende på veda'erne", menes at have været blevet formaliseret af vismanden Shankara i 700-tallet, men har som skrevet eksisteret i mange århundreder før det. Advaita er en non-dual lære, der konkret betyder 'ikke to' ('a' ikke, 'dvaita' to).

Advaita-tradition er formentlig den tradition nogetsteds (sammen med Dzogchen-belæringerne i tibetansk buddhisme og zen), der har bevaret erkendelsen om altings enhed i sin reneste form (om end der er forskelle). I disse traditioner løber floden helt synlig.

"NETI, NETI"

Hvordan formidler man denne dybeste erkendelse om virkeligheden? Ramana Maharsi måde var mestendels at formidle igennem tavs Væren – ud fra erkendelsen om, at ord er fattige og ikke rækker.

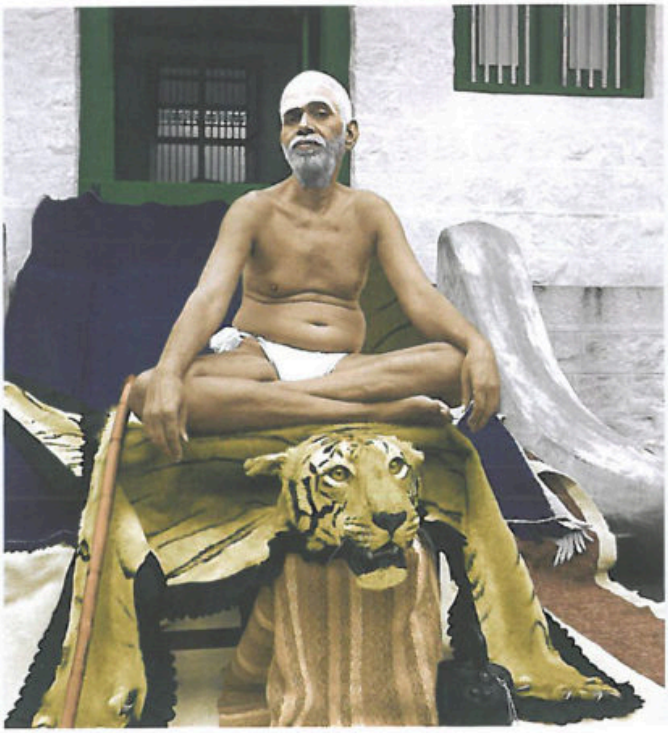

Arven efter Ramana

Inspirationen fra Ramana Maharshi har fortsat stor indflydelse på dagens spirituelle landskab – primært igennem hans centrale discipel H. W. L. Poonjaji – kaldet Papaji af hans egne senere disciple).

Poonjaji blev født i 1910, og levede de første år en helt almindelig tilværelse med kone og to børn. Han mødte Ramana Maharshi i 1944, efter mange års søgen efter sandheden. Blandt de mest kendte af Poonjaji's disciple, der har ført advaita-læren videre i relativ uforandret version op til i dag, er Gangaji, Isaac Shapiro og Premananda.

Poonjaji døde i 1997.

Når han endelig gav belæringer, så pegede han på, at vi for at erkende sandheden først må erkende vores egen væren. En introspektiv træning med udgangspunkt i spørgsmålet "Hvem er jeg?", var ifølge ham den mest direkte vej til erkendelsen.

Svaret på det spørgsmål er det berømte "Neti, neti" – ikke dette og heller ikke dette. Uanset hvad vi måtte definere os selv ud fra, så er svaret et "Nej – det er ikke dit sande jeg".

En vej til at forstå, hvad ens reelle identitet er, er først at skrælle alt det væk, den ikke er. Formålet er at fjerne mentale ideer og forklaringer fra den rene bevidsthed om virkeligheder.

Forklaringer og mærkater ligger som et slør foran den rene væren. Dem skal vi have fjernet, før vi kan erkende virkeligheden som den er.

Ramana Maharshi har formuleret det således: "Sindet er en vidunderlig kraft, der ligger i Selvet. Det, der opstår i denne krop som oplevelse af "jeg", er sindet. Når dette subtile sind træder frem gennem hjernen og sanserne, erkendes navne og former. Når det forbliver i hjertet, opstår navne og former ikke. Hvis sindet forbliver i hjertet, vil "jeg" eller ego, som er kilden til alle tanker, ikke opstå, og Brahman vil skinne. Hvor der ikke er det mindste spor af ego'et, dér er Brahman".

METODEN: HVEM ER JEG?

Den centrale metode i Ramana Maharshis lære er altså at stille sig selv spørgsmålet "Hvem er jeg?"

Alle tanker kommer ud af en idé om et "jeg". Når andre tanker opstår, lader vi være med at forsøge at fuldføre dem, men spørger i stedet: Hvem tænker denne tanke?

Svaret vil være "mig". Hvis du derpå spørger "Hvem er jeg?", vil sindet skulle vende sig om imod sin oprindelseskilde. Tanken "Hvem er jeg?" vil derfor oplose alle andre tanker – og i sidste ende også oplose sig selv, hvorefter kun stilheden er tilbage: den Væren, der er vores sande natur.

Ramana Maharsi: "Således er Det Guddommelige ikke virkeligt, sådan som vi er virkelige, men det er heller ikke uvirkeligt. Det Guddommelige lever ikke i den forstand, som mennesker lever, men det er heller ikke dødt. Det Guddommelige er ikke medfølende, som vi bruger udtrykket, men det er heller ikke ikke-medfølende. Vi kan aldrig virkelig definere Gud i ord. Det eneste, vi i realiteten kan sige er, at "Det er ikke det, men er heller ikke det". I sidste ende må vi overskride ordenes domæne, for at forstå karakteren af Det Guddommelige".

I Maharshis forståelse er neti-neti ikke en benægtelse. Det er snarere en påstand om, at uanset hvad Det Guddommelige er, må vi nødvendigvis komme til kort, når vi forsøger at fange det i menneskelige ord, fordi vi er begrænset i vores forståelse, og fordi vores sprog er begrænset i evnen til at udtrykke det transcendente.

Der er med andre ord en rigtig god grund til at Ramana Maharshi ikke sagde så meget, men bare var – og en god grund til, at vi skal måske skal bruge mere tid på at sidde i stilheden og spørge "Hvem er jeg?"

Som Maharsi formulerede det med sine sparsomme ord: "Jagten på lykke udadtil er en ubevidst søgen efter Atman. Atman er uforgængeligt, og når en mand finder lyksaligheden indeni, kommer den ikke til en ende." ❍

Kilder: http://www.sriramanamaharshi.org, http://www.ramanamaharshi.org og http://en.wikipedia.org

